

חיים וייסורים

היום יש בעם ישראל בפרט ובעולם בכלל הרבה ייסורים.

פעם שמעתי מהרב אמנון יצחק שליט"א, שכל הייסורים שהיו בחמשת אלפי השנים האחרונות הולכים לחזור בזמן הקצר הזה לפני ביאת המשיח.

השאלה נשאלת: איך נטפל בייסורים האלה?

תשובה: באחד משלוש עשרה העיקרים של הרמב"ם, העיקר האחד עשרה כתוב: (הרמב"ם בפירושו למשניות במסכת סנהדרין פרק "חלק") אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה. שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ גּוֹמֵל טוֹב לְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו וּמַעֲנִישׁ לְעֹבְרֵי מִצְוֹתָיו: (שכר ועונש).

יש גמרא שכתוב (שבת דף נה' ע"א) "אין ייסורים בלי עוון", ויש מקור שכתוב ש"השם לפני ביאת המשיח יעביר חבל מסוף העולם עד סופו וכולם אוחזין בחבל והשם מנענע את החבל ומי שנופל נופל ומי שלא נופל יזכה לביאת המשיח ולכל טוב". גם יש את הפסוק: (ספר דברים, פרק ה' פסוק ח'): "כי כאשר ייסר איש את בנו השם אלוקיך מייסרך". אז רואים מהפסוקים האלה שיש מספיק סיבה לייסורים.

בואו נגיע לפיתרון: כתוב בגמרא (שבת דף נה' ע"א) - אין ייסורים בלי עוון", זאת אומרת שאם יש לנו ייסורים אז חייבים לחשוב למה הם באים עלינו, ואם מתקנים משהו אז הייסורים נעלמים, כמו שכתוב בגמרא: (מסכת ברכות, דף ה' עמוד ב.) רב הונא החמיצו לו ארבע מאות חביות יין. נכנס אצלו רב יהודה אחיו של רב סלא חסידא וחכמים, ויש שאומרים: רב אדא בר אהבה וחכמים, ואמרו לו: יעיין אדוני במעשיו. אמר להם: וכי חשוד אני בעיניכם? אמרו לו: וכי חשוד הקדוש ברוך הוא שעושה דין בלא דין? אמר להם: אם יש מי ששמע עלי דבר - יאמר. אמרו לו: כך שמענו שאין אדוני נותן זמורות הגפן לאריסו. אמר להם: וכי משאיר הוא לי דבר ממנו?! הלא גונב לו את כולו! אמרו לו: זהו שאומרים האנשים: 'לאחר הגנב גנוב, ואת הטעם - טעם' אמר להם: מקבל אני עלי שאני נותן לו. יש שאומרים, חזר החומץ והפך ליון, ויש שאומרים, התייקר החומץ ונמכר בדמי יין.

רואים מפה שאם יש ייסורים ומתקנים את העבירה - הכל מסתדר, אבל איך נדע מה החטא שבגללו אנחנו סובלים? ומתרצים שאדם צריך לפשפש ולמשמש במעשיו.

הרב מנדל קססין שליט"א מלייקווד אומר שהעבירות הם כמו מראה של העוון ומסביר: אדם שהתגאה ועשה עבירה, זאת אומרת שהוא חושב שיש לו שליטה בעולם ויש לו זכות לבחור מה לעשות ומה לא לעשות, והוא לא לוקח בחשבון מה רצון הבורא, אז השם בסוף מביא אותו לבית החולים ולידי מצב שהוא לא מסוגל להרים אפילו יד, ומראה לו שהוא לא כל יכול, והוא לא מחליט מה לעשות ומה לא לעשות, ואם הוא היה יכול לעשות מה שהוא רוצה למה הוא לא קם והולך הביתה?

אז רואים מהמקורות האלה שהדרך זה רק לתקן את עצמנו וזו הסיבה שהשם שולח לנו ייסורים. כמו שכתבנו את הפסוק: (ספר דברים, פרק ה' פסוק ח'): "כי כאשר ייסר איש את בנו השם אלוקיך מייסרך", והשם בהתחלה שולח לנו ייסורים קטנים כמו שכתוב בגמרא "אדם ששם יד בתוך כיס להוציא פרוטה ויצא דינר אלו ייסורים מן השמיים". וכל זמן שבנאדם לא מתקן את העבירה השם מחריף את הייסורים.

ידוע בספרי מוסר שאדם כשהוא חוזר בתשובה באיזה עניין צריך ללכת לצד השני באופן מוחלט, להחמיר במצווה הזו, ואחרי זה הוא יכול לחזור לאמצע. עוד דבר, כיום לפי מדריגת הקהל לא כמו שהיה אצל רב הונא, השם צריך בטחונות, השם רוצה לראות שאתה באמת

חזרת בתשובה בכל הכוח ואז לפעמים הייסורים ממשיכים זמן מה עד שהגוף מתרגל לחיות עם החזרה בתשובה שלו.

כתוב בגמרא: "ששה דברים עשה חזקיה המלך על שלשה הודו לו וכו', גנז ספר רפואות והודו לו" (פסחים דף נו' ע"א) ונשאלת השאלה למה לגנוז דבר כל כך טוב? הלוואי שהיה לנו ספר רפואות היום, מי צריך את כל הרופאים? ... והתשובה - שאנשים לא היו עושים תשובה, ולא יסתכלו על העבירות ועל התיקון והיו הולכים ישר לספר הרפואות.

וזה גם מזכיר לנו לא למהר ללכת לרופא ולניתוח, שהרבה פעמים הם מקלקלים יותר ממה שמתקנים.

היום ידוע אצל הרבנים והפוסקים שאין לרופא אמון בהלכה. פעם רופא שהיה אומר משהו לפי ההלכה היה תופס, היום בגלל בצע כסף והמצב של העולם אין להם יותר נאמנות.

גם עם חזקיהו המלך שהיה חולה אנחנו רואים אותו דבר: כמו שכתוב בילקוט שמעוני (מלכים ב' פרק כ' סימן רמב'): "השם הביא יסורין על חזקיהו ואמר לישיעיהו: לך ובקר את החולה, שנאמר: בימים ההם חלה חזקיהו למות.

וכתיב: ויבא אליו ישעיהו.

א"ל: צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה - מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא.
א"ל: אמאי כולי האי?

א"ל: משום דלא עסקת בפריה ורביה.

א"ל: ראיתי ברוח הקדש, שיצו ממני בנין רשעים וכו'.....

א"ל: השתא הב לי בתך, אפשר דגרמא זכותא דידך וזכותא דידי והויין לי בנין צדיקים.
א"ל: כבר נגזרה גזרה עליך. אמר לה: בן אמוץ כלה נבואתך וצא! כך מקובלני מבית אבי אבא, אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים."

והסוף של הסיפור זה כמו שכתוב בנביא

מלכים ב פרק כ

דַּוְיָהוּ יִשְׁעִיהוּ--לֹא יֵצֵא, הָעִיר (חֲצֵר) הַתִּיכְנָה; וְדָבַר-יְהוָה--יְהִי אֵלָיו, לְאָמֵר. הַשׁוֹב וְאִמְרָתְךָ אֶל-חֲזַקְיָהוּ נְגִיד-עַמִּי, כֹּה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִד אָבִיךָ, שְׁמַעְתִּי אֶת-תְּפִלָּתְךָ, רְאִיתִי אֶת-דַּמְעֹתֶיךָ; הֲנִנִּי, רָפָא לְךָ--בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, תַעֲלֶה בֵּית יְהוָה. וְהִסְפַּתִּי עַל-יְמִיךָ, חֲמֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וּמִכֶּפֶץ מֶלֶךְ-אֲשׁוּר אֲצִילְךָ, וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת; וְגִבּוֹתֶיהָ, עַל-הָעִיר הַזֹּאת--לְמַעַנִּי, וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי

רואים שבגזרות הכי קשות אם מתקנים את העבירה כמו שראינו שחזקיהו המלך הבטיח שיתחתן וכך הוא עשה הכל הסתדר.

היום יש סוג אחר של ספר רפואות וגם זה טעון גניזה ובזה אני מביא את הגמרא: (ברכות דף ה' ע"ב) ר' חייא בר אבא שהיה תלמידו של ר' יוחנן חלש [חלה]. על לגביה [נכנס אצלן] ר' יוחנן רבו לביקור חולים. אמר ליה [לן] ר' יוחנן לר' חייא בר אבא: האם חביבין עליך יסורין? הרוצה אתה לחיות עם הייסורים ולזכות לשכר שלהם? אמר ליה [לן] ר' חייא: לא הן ולא שכן. ולומדים מפה שהאדם השני מסוגל להוציא את הייסורים של החולה, והחולה לא מסוגל לעשות זה לעצמו, שכתוב (סנהדרין דף צה' ע"א) "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים". וגם זה טעון גניזה כיוון שאנשים לא עושים תשובה ולא מתקרבים להשם סומכים על חבר שיוציא אותו מהייסורים.

נוסף לזה, כשיש ייסורים אנשים מתפללים ומתחזקים בביטחון וזה מאוד חשוב אבל תדעו לכם שזה לא תמיד מספיק, כשהשם דורש חייבים לפעמים לתקן מה שצריכים לתקן. ולא לשכוח שבכל זאת חייבים לעשות השתדלות גשמית וגם זה חלק מהרפואה, כמו שכתוב הרפואה באה דווקא מרופא פלוני ובתרופה פלונית, זאת אומרת שחייבים גם השתדלות גשמית אבל זה לא העיקר. הדבר העיקרי הוא לנסות להבין את מקור הבעיה שזו איזה עבירה שעשית עם האיבר הפגום ולנסות לתקנה.

כתוב בחז"ל: אמר להם הקב"ה: (מדרש תהלים, תחילת פרק ל"א) 'בטחו בשמי ואני עומד לכם, שכל מי שבוטח בשמי אני מצילו'. רואים מפה שלפעמים אם יש איזו תקלה קטנה וזמנית מספיק להתפלל להשם, "השם תעזור לי" והכל מסתדר תוך רגע וזה בדוק ומנוסה.

ולסיום אני רוצה להביא המילים של הרב שך הראש ישיבה שלי: "הדבר היסודי והעיקרי להתחזק באמונה שיש בורא עולם וכל הנסיונות של האדם הם הכל טוב ע"י שיוכל לזכות במדריגה גבוהה גבוהה". והרבי שלי הרה"ק אדמו"ר מאלכסנדר ר' אברהם מנחם דנציגר זצלה"ה זי"ע, תמיד היה אומר בכל זאת אפילו עם כל הפתרונות האלה "בנאדם צריך להיות מוכן לסבול ואם הוא לא רוצה לסבול אח"כ יהיה מוכרח לסבול".

ושהשם ירחם עלינו בחסד וברחמים גדולים, ונזכה לגאולה ולסוף הצרות ולישועות בביאת המשיח במהרה בימינו אמן.